

**Бишгн —
интернационалгарбыт**

**Эрлик
Эристингэ
сүгүрүйэлэр**

Билемишын күнүн Ислахстан Суруйалчыларын жактып кызырдытышты. Чынгизтеки убагыластан кызык карууны бир билеи апынын Орымбай Тайманов төрөбүтү 125 сынын Велестинир урдун тапымдак, кызык сары. Кинирек улакы түмсүүгө салдыбыгыт. Биралыктыгы: Тайманов төрөбүтү айдугар шын азынан орто аскулалары жактылыныгы, үрүүү кызык быгыгы-майгыга айлалган салдыныгы. Тайманов билир дейдулаах төрө, итти жердингалык тап кыра окулоругар тийиш бары өрө жеткүлал турал, кызы күнү билир апырабыныгы кызылтар, Билик ордун ыргызал кылууууу кайталыдууууа, астын кызылган

Бу сылдыр кымытты
гар казах норуота байы
лык угастарын утушпасты
лык тутуларын уонга
сыйынарарын сөзү нөр
бүлүштү. Ордук ээр ич
кыттарын жанынча улаха
бодозолорун ууралила
эбиз. Ханы да уудуца
ны кэрйиз, тарх жанынча
сылдыр оозун карбозуру.
Ордук ээр бычаты ас
ынастах келушкын убаа
тыр тынкта жанылар
кыларды огу аттырар
каныларыгар союун нур
дан кытарымматтар ка
масыбы казах

Чимкө бэлэгтүн көр
лүпүтү — нэлэх норуот
тус малдыгымысак, кене
кыларак дууһалаах дьо
лонтоттор. Билигини орду
туну гүл улаханын Дөл
сүлүтэ. Бу кылыбы
сыртыгытэр саа норуот
Энкр бодос, кыагык бил
тэр сүрүлүчүтүтэ С. С
Яковлев — Эрилин Эрн
түнү 1834—1935 сый
лардаахха өлөрүтэ уонн
«Республика» уолаттара
эрини айбыт. Манн
Эрилин Эрнтинин олу
матынныларын, бэлэл
түн сүрүлүчүлүлүлүлү
билү дойдулукхтарын ку
лун сандылларыт уонн
1942 сылга илүүтэр
бүтү 100 сыйа түөл
күлүл бэлэгтүннр билдэ
лэххтарын прозани. И
лэстеп Сүрүлүчүлүлүлү
сөйүлү Чимкөт уобал
һынаады отлеленикы
оперативнр секретар
Манабат Билигуот хонс
сүрүлүчүлүлүлүлүлүлү
кэрэпэ обкомун үл
лүгү Мухамеджан Руств
мод истэтиннн кэлээбн
түтүн уөрү, астынн п
трибуннак. Талва
наах үтүү жыһылаах бу
дэмннн сөхалар тустар
нан өсө отутус сыйла
са кэлэххтаро билиһн
нэрибленикы астыкма
лүт.

Ошо саатты Бал-
тов, Рустенов Эрмил
Християнни байгын бий-
дайдуулахтарынак аарла-
лары уюна минн төрө-
бүтүөсүмбүт дойдуту-
сүлэ сыгыгыахтарып, ки-
ни тыммыт саат-
тынак, кылгас түмүстө-
дө буушлар, тыныахты-
рып, көмүдө сытар си-
релер хондунтук бай-
лары хонгуулан, күнүө-
төөк байгалары бонгуу-
бондулун уурыахтарып ба-
кыкелларып тууунак эл-
биттэ.

У. ГОРДЕЕВА,
Т. РУМЯНЦЕВА,
Свха сириньээн кыһыс
лодательствотын үлэ-
лүттэрэ,
сүбүкэ сириньэ хаһматтан.

БАХСЫ Томторго бастаны оксуфал аныллыгыттан 80 сын ааста, Сири сылта-рыгар сыйыла сылыт-байта. Онок бикити I—II кылаастарга Чыалларга үөрэмчилит. Окуоту Томторго үлөккүр кы-нар II—IV кылаастарга үөрэмчилит. Сыйыдк-сыйыкын сэрн кытты-лаады Индрезентий Аф-насьевич Петров үлөккү-р.

[illegible]

Мун аймагын иргэдийн ба-
рыгын 95-аас түүтэрби-
хитэйг олус үерхүүтэйгээр
Чыалнарагад үерхэн
хилэрлэнгээр хэс да-
абаар 10-нүү солкубай
зарчи бхэрэн хам-
даснуу. Олноо нэлээд үер-
хүүлүү, улахан үлэжмт
хүрдүү саналбарилгын үм-
субаллын. Чыалнарагад
хэлээр эрх билигнэн, үер-
хэн диндэр билигнэн оло-
рун, нээр нэрсэн, хэлс-
тэн, хайлах олоордүүл-
хонанбилгэн үлэжмт

**Төрөөс
төлкө.**

[illegible]

Исатерига Иванова
Слепцова даян Бахсы
нына эдэрхэи учуул
бадари Сана мана үлэ
лэн прара. Елар Никито
ролч Манагата өмгө үлэ
манди. Затаров дээр

Хамгийн ихийн, дэвсгэртэй
хүмүүнлэгтэй, хамгийн
багайны үзүүлэлт баар
Бүтээгчид сэтгэлтэй, итгэл
дээр нь нөлөөлдөггүй бари
хүмүүн түмэн үзүүлэлтэй.
хүмүүнлэг үзүүлэлт баар
хүмүүнлэгтэй байна.

Хүмүүнлэгтэй бүтээгчид
бүтээгчид, хамгийн да
дэл, бүтээгчид үзүүлэлт
дү 80 сэтгэлтэй нэлээд
Төрөөгүй Төлөөгүйтэй
на бүтээгчид, дэл үзүүл
хүмүүнлэгтэй хамгийн
хүмүүнлэгтэй хамгийн

БҮТ ТҮӨ
ПӨӨХ Т

1.ННН тийгдэжнэ хайдах
прэ гуруе сэмзэаа куус
таран төннөр буюла сэл
днэдыта. Дын нэстөнкө
агуулаа тигнэтчнн үлэ
лнн олорбута буюулар
элбэх ла үлчэт үөрэхтэ
ннн ажан үлэлнт буюу
лнн Кырдыабаастар Тн
ноомхутутлан үөрэлчтн
үлчлэлт дын кэннжнн тэх
сэмзэарн гыннылар днн
хэзэаа сэлнн хомойолд

Бид үүдэлж кэлэн улаагаа
тан, дийл-уул бөгд түгч
лэв, оснуулаглан нуу
туултанн жаранннннн
нан кннн үеруух түрдү
бүөлбүт. Ол жэри үе
рэх-нннн үлэтэ бнннн
эмнэ пннннн бнннннн
ла нннн проблематараааа
бннн бнннннн. Олор, бннн
нннн санавбар, ннннннннн
ннннннннннннннннннннн

[illegible]

Бодор бичигчүүдийн эмгэг
амрахатгортдаах. Бичигч
-сүүднээх үүдтэлдэр сүүд

өлбөс үчүктал барар үйү
Нуууча тылыгар. омул
гылдыгар, биологияда, хл-
жыла, географияда, му-
зыкада үчүкталары суох
булар туруктаахтар. Ра-
дио, биллэн турар, бы-
һаржа сатыа. Ол гынан
баран барыта мыйаада
дун? Сыл аам кэл-бары-
тур кадрдарынан Үө-
рөх-иниги улаатын өлөх-
тооктуу быһаарар мыйа-
адада эмчэ биллэр.
Этототтуккап шитти

ЛБЭБИТ

ҮӨРЭБЭ

суалтат үндэстнэнт нэмн
сэр бу оркуулааи муузыка
на үөрэмнэтэр. Үүхүтэл
сөөх. Коллентив түрүр
үдүтэ ырааһыт—доолу
үдүс быһаарылла. Илүү
Ангараас спордунан. үтүр
пнтийнэн муолорбүтүн дэ
рэнн ойдуур. үтүгүлүн-ку
каданы арваар, дьон нк
н ардыгар сыбыаны та
батын талар, икүсүсүл
нн. литератүранан үтү
лүлүк дьырынтанар, ий
дүс-ларык дууһаааааааа
пнтийэлит дуо? Кннлэр
дууһалар хабына, үөр
ды снтэ сыаналааһат дуу
лүлүтара мантан илпэ дуу
лааһай?

Мууе устарган иштей-
най элдэһэң охсуола
тымыкыда. Устунан олох
за оттуллубата. Ылакан
содомонетнан, мастери
поужан, кулусунай
мелен уероннибит. Выи-
рыын сага уерэн бүт-
рэт директорынан аном-
мат адыр юди суури коти
сатаа да, туох лаарны
быһарылдыһа уерэх
дыма түмүктөннэ. Ол
хайдах быһарылдыһа,
өрөмгөн хайдах ытыла-
дыһа? Мама даһатан эт-
тиххэ, «убайдарыгы» дия-
даттыыр нууча омуктук
халан баһарар эдэ, кичит
сулусубайатын урут көр-
гөдөһөһү Миндирн мы-
та Чөрөһө сулусунай
саттыһа, лавр демалыш,
окуоланы урут тутатыт,
прозор астарын уелларни
атын да сулусубайдарни
урут көрбөт дикриһэ

ЧОХ ДУЭ БАСЛАМ СЭРГЭЭ-
ТА ОСКУЛАЛА, ДЕТСДЭН
КЭНДЭХЭЭХ. ТЕХПЕРСОНА-
ЛЫКАК ЭМКА КИНИЛЭР УРУТ
ХАРИЧЫЛЫНЬЛАР, ОХИОД
УТУМ УРЛАТАР. ИНАР
ДЭОММУГУН УРУТ НОРУО-
БҮҮН-ИСТЭЭНГ. СЭЛТӨӨХ
ОХУЛУУБУЯЖЫ ТЭРИНЦ-
ЛИН. ӨРӨМҮГҮҮ УРУТ ОС-
КУЛАЛА. ДЕТСДЭН УУ-
ГЫЛАБЫТ ДИЭН. О. Х. А-
РИНЦИПТЭРИЙН САЛАЙ-
НАН ҮЛЭЛИЦЭНТ БУЛАЛАР...

БҮЛЭЧТ ҮӨРӨНГН, АКТИВ-
ЛЭН ТАХСЫТА ИЭНЛИНГ,
СОЛХИТ, ОСКУЛА - БАРЫЛА-
ЛЫН АРЬСАЛАРА БУСАЛА
ТАХ ДУО? ТЭГҮНГҮҮ ҮӨРӨ-
НЭМЧ - СЭРГЭНГҮҮ РЕФОР-
МЫЙ ГОВХОЗ МЭНЭХЭЖ НАДЫ
Н БУЛАРЫН УМНУБАТАР-
БЫТ БҮНТЭТЭ

[illegible]

Таарыны: атыңа
АТС динге туураан ба
дым орман АТС сүх
Сөкүт бий телефонга
умарат ол ба куруу
үлэлнр буолбатар. Бу
матч ныры гарз те
лефон туохтаар ба нол
дытп итэлэйдим.

Былал күнүн баскан
ыйыглар үөрэймиз оекко
дабы. 80 елдын бэлге
төгөтүрүмүз. Бу "Тимир"
"нэри ити: Марахан Боп
пурустан, сүүрүктөн бин
баарылаадыр буюлар
Дияк басалаагып Оттоп
окумда коллетимыгар
бары үтүрүп, алды сипи
һилдери, олоктоош ыча
ты үөрөмжүнүнүмүз кы
тимиз кимээһинүмүз үтүр
билдирэбиз.

Е. СЕДИНОВА

КИНИГЭНИ ТАПТААЧЧЫЛАРГА

[illegible]

Орлугу: кийинки элчил-
тиктеги уус-урин диге-
тура булар Манжа кийи-
ишынаны кытта сыйынып
тал кууунун туташ суру-
лайчылар дыйгык тиз-
дилер. Уус-урин диге-
ра облыстык айылба-
эчтисей уюна эстечтисей
кыдынып бардыр.
Оюн кийиш айылба-
тагалы бардыр. хырыста-
былбайгык кыдынып-
бардыр.

[illegible]

«Энциклопедия дүниәт», «Энциклопедия жанын география», «Энциклопедия тарих», «Энциклопедия баланын дүниәт», «Энциклопедия баланын жанын», «Энциклопедия баланын жанын», «Энциклопедия баланын жанын»

Г. Трофимовский «Белый Витм Черное ушко». Сетон Томлсон жыйлар тугтарынал минигэзэр кими долгунпатахтара баароп? Манна кими аыл-батыл, жыйлы кытта сы-пынпаккыгытар сурдээх долгунтуулаах түгэннэр кэрэналар. Оолору кии-иринде да К. Павловский, М. Пришвин, В. Бианки апынныларын кытта бы-чылланыахтара баардыах.

Улахан сарастаах оһолор
заар илтирэннэттэрэ сий-
даныгар билииктикээх айыл-
каны үөрэткүчү учунай-
тар, публицистар Ф.
Моуэт, Дж. Даррелл, Дж.
Адамсон, Б. Гринмен, П.
Песков аһымныкырын
киттэ билиһиннэрмэххэ.
Никхлэр кыылларга бо-
ринкилээх таптаһыра
теһи кыһалларыйыи
кыһалларга көмүлүө са-
тыыллара, иһи аймахха
киһилэр тустарыкка би-
лһиннэрэрэстэри бэц-
рэллара, киһи уопка кыыл
ы сир нэя оһолоро буу-
лаллары үйдөтө сатыыл-
лара сурууааччылар айык-
кыыларын биһи күүдү:
сүтүрүрү.

Онтон сэлгэы улахан
свастаал оюу лаварытар
М. Пришвин «Дорога»
другие, Н. Астафьев
«Царь-рыба», Ч. Айтма-
тов «Материнское поле»,
«Велый пароход», В. Рас-
путин «Прощание с Ма-
терой», В. Васильев «По-
стреляйте в белых журав-
лей», а. д. а. инчитолэз
бавалар. Бу айжынылар
оболерга сур үрдугар
«куһтаран» уонна «үчүгэй»
диэн өйдөбүллэр бавал-
лар. Билгиллэһэрэ:

Айылда тематтар са-
ха суруйлааччылары орду-
чутастар. Төрөөбүт Саха-
быт сиригэ дыкты айылда-
тыы, дылы кыскырып кыс-
туутуу мындырдык ойоу-
лаан-бичиктээгэ көрдөрүл-
лөр. Ойолорго андаа гур-
рубай суруйлааччылар
айымчыларын ылык көр-
дөхкө, утугустар кытар-
сүрүр, от-мас тулуйал-
кылулаттар. Холбоор, Н.
Сосик «Тыа сардагылар»
П. Тодуруован «Тыада
олорон». А. Бродягин
«Күөсүлүккэ, инчэбэ»
М. Махаров «Сытык т.
мустантар, дэгиэ тыгы-
рахтаахтар» Дининэ, о.
Д.э.

Оралорбундун кезиңи
айыптаах тылысар улу
баң, тудалыыр айгабиты
айылсабытын. кызылы
сүөтү, кетерү-сүүрүм
кычытыларга үөрөтүбүл

Ғылыми обществыты-
лар 1985 жылдантан та-
ғалымны уларыыыстар
ынш аймакка дейдубу
аасып исторыятылар ин-
теризин кууркыштылар
Дойду оловор була ту-
рар уларыыыларга дым
шастын бйззрын са-
пазларын атылар, мю-
лүктүрлер дым өйө-сина-
сапыдытын куралар.

Дыон болбоментун ор-
дас чуулган 30-г, 40-
сыллар таргаллар. Бул
аппалару сипологтар уон-
на историктар Л. А. Гор-
дон, Э. В. Климов алба-
сыралах үлэһирэ үмү-
гүнэн "Что это было?"
эппи кинигэ 1984 сыл-
лаахха ааһааччылар бул-
гонталоругар таһаларбыт
тара. Бу кинигэ 30-г
40-г сылларга лойдуу
социалнай - экономичес-
кай сайдыыта. Стали-
н-иһыгар сүтүрүүү то-
ло кини олукун талуу-
һан бүрүүүлөһөтө кал-
дыр.

Беларусь, Украина, Грузия, Молдавия, Т. Кравец «Славян» дизайн ааттаах исторический овераллары юннуга оморун 1990 сыллаахха бачкатыллыттар: Киншаса, ката отарын мурдук, П. П. Сталинга аналар. Алтырлар советскайда, ардан да Лойдларга тахсыт док мкомпарга публицистическай, уусуран айымныларга олохторун олохтоолорго оло

Эхтэр Кишигэз суул-
дубт барыта мэлхүүр
гвох днр ухетук. Ол
эрээрн Сталин оловн
дирнгейн билгэхэрин
бидэлдхтарга бу тас дой
лу ученойдарын сэдмэ
Омолдара мнт.филдиргэн и
сэл.

[illegible]

Дойдубет историята
 на остана материални Б
 татаны сөзүлүн алар
 танд кинигалары мада
 ыкынын булалары үс
 ыт алынды. Киниги
 таңдачеларга библю
 тека алаа алдың абаас

Л. САВВИН:

